

Kitap Tanıtımı

Mimar Sinan Bibliyografyası¹

Şebnem Ercebeci ÇINAR²

Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı bir kültür akademisi niteliğinde olup Türk kültürü üzerinde araştırma, yayın, tanıtım faaliyetlerini sürdürmektedir. Özellikle Türk kültürü ile ilgili birçok yayını araştırmacıların hizmetine sunmaktadır. Bu yayınlar arasında bibliyografyalar başta gelmektedir. Bunlardan bazıları *Anadolu Selçuklu Sanatı Bibliyografyası I*, *Anadolu Selçuklu Sanatı Bibliyografyası II (1993- 2005)*, *Türk –Ermeni İlişkileri Bibliyografyası*'dir. Bilhassa son yüzyılda, basım işinin gelişmesi, kitapların çoğalması, bir konu ya da bir yazar hakkında bir kişinin her şeyi bilmesini imkânsız kılmıştır. Böylece, her konu için türlü bakımlardan hazırlanmış bibliyografyalar çalışmayı kolaylaştıran, verimli kılan başlıca kaynaklar haline gelmiştir. Araştırmacılara kaynak eser niteliğindeki bu araştırma ve inceleme eserlerine bir yenisi daha eklenmiş bulunmaktadır. Selçuk Mülayim'in *Mimar Sinan Bibliyografyası* kitabı bibliyografya kitaplarımız arasında yerini almıştır.

Kendi çağında da ününü toplumunun ötesinde duyurmuş bir sanat ve teknik dehası olan Mimar Sinan, bugün insanlığa mâl olmuş, onun evrensel bir değeri olarak da dünya sanat tarihinde seçkin bir yer tutmuştur. Mimar Sinan'ın birçok eserleri günümüzde de ayakta durmakta ve bu eserleri ile Mimar Sinan bizleri kendisini her an hatırlatmaya âdeta zorlamaktadır. Ayrıca onun bu eserleri, onun dehasının gerek sanat yönüne, gerek teknik yönüne ve gerekse yöneticilik ve icra yönüne çeşitli projeleri tasarlayıp planlama ve bunları uygulama alanında gerçekleştirme doğrultusundaki başarısına tanıklık etmektedir.

Mimar Sinan ile ilgili yazılanlara göz atacak olursak; Sinan'ın klasik Osmanlı şâheserinin çağdaşı olan diğer sanat olayları, örgütler, uluslararası ilişkiler, Sinan ile kıyaslanabilecek başka toplumların sanatçılarının durumu, o dönemdeki dünya ve Osmanlı toplum yapısı, bilgi düzeyi, ele alınan konuların bazılarıdır. Sinan ile ilgili kaynakların yayımlanmaya başladığı 1920'li yıllardan bugüne, sayı ve içerik olarak önemli bir Sinan kaynakçası birikimine sahibiz. Sinan hakkında akademik monografilerden biyografik romanlara kadar çok farklı türde yüzlerce yayın bulunuyor. Belli noktalardaki boşluk-

¹ Mülayim, Selçuk (2018). *Mimar Sinan Bibliyografyası*, Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayını: 507, Kaynak Eserler Dizisi: 38. DOI: 10.32704/erdem.577422

² Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı, Yüksek Kurum Uzmanı

lara rağmen, yüzün üstünde kitaptan, binlerle ifade edilebilecek makaleden oluşan bu geniş kaynakça, Sinan'ı tanımak isteyen okuyucuların ihtiyaçlarına büyük ölçüde yanıt veriyor. Ancak aranan belirli konulardaki yayınları bulabilmek ve bu kaynaklara ulaşabilmek için kimi zaman uzun ve yorucu bir araştırma yapmak gerekiyor. Yıllardan beri Mimar Sinan konusunda yapılan çalışmaların ve neşriyatın ne olduğu, hangi konuları ne şekilde ele aldığı ve Mimar Sinan konusunda hangi çalışmaların eksik kaldığı hususu üzerinde bugüne kadar, bazı iyi niyetli fakat eksik tespitlerin dışında, ciddi olarak durulduğu da söylenemez. Bu husus ciddi bir bibliyografya çalışmasıyla ortaya konulabilirdi. Son günlerde yapılan yayınların gözden geçirilmesi, böyle bir bibliyografya çalışmasına şiddetle ihtiyaç olduğunu ortaya koymuştur. Bu sebeple, Mimar Sinan “Mimar Sinan ve Yapılarıyla İlgili Eserler Bibliyografyası” hazırlanması düşünülmüş ve bu düşüncenin mahsulü olarak elinizdeki eser ortaya çıkmıştır. Son zamanlarda çok lüks baskılı, renkli fotoğraflarla süslü, ancak ilmi değeri fazla olmayan, tanıtma açısından da dağıtımındaki sınırlılığı bakımından geniş çevrelere ulaşamayan yayınların durumu da göz önünde tutulursa, ilmi araştırmaların anahtarı sayılan bir bibliyografyanın hazırlanmasının ve yayımlanmasının ne kadar önemli ve elzem olduğu ortaya çıkar. Mimar Sinan'ı incelemek, elbette, öncelikle mimarlık ve sanat tarihinin ihtisas sahasına girer ancak şurası da bir gerçektir ki O ve O'nun ayarındaki dev sanatkârların, her zaman mensup oldukları toplumun tarihi açısından, özellikle kültür tarihi açısından incelenmeleri gerekmektedir. Bilim insanlarının ilk elden başvuracakları toplu bibliyografyalar olmadıkça, araştırmacıların neyi, nerede bulacakları konusundaki endişeleri giderek daha da büyüyecektir. Öyle görünüyor ki önümüzdeki yıllarda el kitabı niteliğindeki bu tür yayınlara duyulan ihtiyaç artacaktır.

Dünyaca tanınan büyük usta Mimar Sinan hakkında yazılanlar ilk kez geniş bir döküm ve sistematik bir tasnifle sunulurken Başkanlığımız önemli bir boşluğu en zengin biçimde doldurmak umudundadır. Tanıttığımız bu kitap, yazar adlarına göre hazırlanmış yalın bir listenin ötesinde, bölümler halindeki tasniflerle, mimarlık tarihi araştırmaları, Sanat tarihi ve Türk süsleme tarihi için de bir kaynak niteliğindedir.

Sinan Okulunda örneklenen ve 16. yüzyılda zirveleşen Osmanlı Mimarisi üzerine yapılan çok yönlü araştırmaların küçümsenemeyecek sayılara ulaştığını bir kez daha görürken, bundan sonraki Sinan araştırmalarının da ekleneceği yeni yayınlara hazırlıklı olmayı bir görev biliyor ve bu vesileyle büyük usta Mimar Sinan'ı yâd ediyoruz. *Mimar Sinan Bibliyografyası* adlı çalışmayla Sanat Tarihi araştırmacılarına rehber olan bu eseri Atatürk Kültür Merkezi yayınları arasında görmekten kıvanç duyuyor ve katkılarından dolayı Prof. Dr. Selçuk Mülayim'e teşekkürü bir borç biliyoruz.